

XXV. Kansanpuistot.

Kansanpuistojen valvojan vuodelta 1924 antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Kertomusvuonna käsitti toiminta Seurasaaressa, Korkeasaaren, Mustikkamaan ja kauppaneuvos Henrik Borgströmin (Turholman) kansanpuistot, Korkeasaaren eläintieteellisen puiston, Turholman lepokodin sekä yleisen luonnonsuojeluksen kaupungin mailla.

Edelliseen vuoteen verrattuna kasvoi kansanpuistoissa käyntien lukumäärä melkoisesti. Numerollisesti ilmenee tämä kesäaikana puistoihin liikennettä välittävillä höyrylautoilla myydyistä lipuista. Kuitenkin on huomattava, että paitsi tätä kaupungin tarkistamaa ja verottamaa liikennettä ovat soutu-, purje- ja pienehköt moottoriveneet välittäneet varsin vilkasta henkilöliikennettä varsinkin Mustikkamaalle ja että Seurasaaressa kävijöistä suurin osa käytti maantietä ja mannermaalta johtavaa siltaa. Allaolevat numerot valaisevat höyrylaivojen kesällä 1924 välittämää henkilöliikennettä puistoihin ja sieltä takaisin, lisäännystä kertomusvuonna verrattuna vuoteen 1923 sekä kertomusvuonna saatua liikenneveroa.

	Myydyt piletit.			Lisäännys	Kaupungin
	Täysikasvu-	Lapsille.	Yhteensä.	vuonna 1924	tulot liiken-
	sille.			verrattuna	teestä vuon-
				vuoteen 1923.	na 1924, Smk.
Seurasaaari	60,453	9,016	69,469	23,968	16,014: 85
Korkeasaari	305,505	61,261	366,766	43,905	82,502: 35
Mustikkamaa	284,931	40,032	324,963	93,512	75,235: 95
Yhteensä	650,889	110,309	761,198	161,385	173,753: 15

Kuten näkyy, oli kaikissa näissä kansanpuistoissa kävijöiden lukumäärä huomattavasti suurentunut. Suurin piirtein katsottuna nousi kävijöiden luku puoleen mainituista numeroista. Lukuisia kouluja ja koululuokkia sekä kaupungista että eri puolilta maaseutua vaelsi opettajien ja opettajattarien johtamina Seurasaaressa ja varsinkin Korkeasaarella. Sellaisiin koululaiskäynteihin nähden kaupunki luopui oikeudestaan liikenneveron kantamiseen ja höyryveneidän omistajatkään puolestaan alensivat huomattavasti lippujen hintoja. Höyryveneen perämiehen laatiman luettelon mukaan kävi Korkeasaarella vuoden kuluessa 177 eri luokkaa, yhteensä 3,659 oppilain.

Puistoissa vallinnut järjestys ei antanut aihetta muistutuksiin.

Seurasaaressa, tämä kaupungin kansanpuistojen luonnonhelmi, näytti saaneen takaisin yleisön suosion, minkä se niin hyvin ansaitseekin. Sijaiten syrjässä liikenteen suurista valtaväylistä, vaihtelevine ja kauniine luontoineen,

hiljaisuuksineen ja rauhallisuuksineen on puisto aina ollut kaupunkilaisten ja matkailijain vaelluspaikkana. Liikenneyhteyksien parannuttua sekä meritse että maitse kaupunkiin suuntautuvaan liikenteeseen nähden, höyrylaivavuo-
roja tihentämällä ja autobussiliikennettä vilkastuttamalla, voitane odottaa kävijäin lukumäärän voimakasta kasvamista.

Vuoden aikana teetettiin tavanmukaisia rakennusten ja siltojen korjauksia, johdettiin sähkövalo asuinrakennuksiin ja ravintolaan sekä pitkin pää-tietä mannermaasillalta höyrylaivalaiturille, minkä ohessa ravintolarakennukseen murattiin uusi keittiönliesi ja itse rakennus korjattiin perusteellisesti.

Korkeasaari, joka sijaitsee suotuisasti kaupungin keskusosien välittömässä läheisyydessä, eläinkokoelmineen ja hyvine höyrylaivavuoroineen, veti voimakkaasti puoleensa yleisöä. Tämä saari näyttää joka vuosi muodostuvan yhä suuremmaksi tekijäksi helsinkiläisten elämässä, ja lukuisat matkailijat nauttivat sen tarjoamasta vehreydestä, viileydestä ja sieltä merelle avautuvasta mahtavasta näköalasta.

Vuoden varrella tehtiin, kuten ennenkin, pienehköjä rakennusten, siltojen y. m. laitosten korjauksia, jota paitsi ravintola maalattiin ulkoa. Sen ohessa laitettiin monumenttaalisen Mineralia kohotasanteen ympäriltä puretun betonkiaitauksen tilalle uusi aitaus kalkkitiileistä ja koristeelliseen muovailuun sovitetusta galvanoidusta rautapelistä. Yksinkertainen, mutta vahvarakenteinen ja varmakäyntinen moottorivene ostettiin, jonka avulla voitiin ylläpitää yhteyttä kaupungin kanssa niinä aikoina, keväisin ja syksyisin, jolloin lauttaliikenne saarelle on pysähdyksissä.

Korkeasaaren eläinkokoelmat täyttivät vähälukuisuudestaan huolimatta hyvin tehtävänsä opettaa ja hauskuttaa, jota tehtävää ei ole arvioitava vähäiseksi. Yleisön suurta mielenkiintoa tätä laitosta kohtaan todistavat väkijoukot, joita kertyy häkkien ja häkikköjen ympärille. Työtä eläintarhan kehittämiseksi sodanedellisen ajan tasolle edistettiin määrätietoisesti. Lähinnä oli hankittava tarpeellisia, tarkoituksenmukaisia eläintenasuntoja. Vuoden kuluessa rakennettiin hyljehäkki, suuri kaksiosastoinen kotkahäkikkö, 10-osastoinen häkki jyrjsijöitä ja pienempiä petoeläimiä varten sekä yksi majavanhäkki. Parin vuoden kuluttua on rakennusohjelma loppuunsaoritettu, jolloin voidaan ryhtyä täydentämään eläimistöä suuremmassa laajuudessa, mikä vaatii suurempia määrärahoja kuin mitä nyt on tarkoitukseen varattu. Tois-
taiseksi ei tätä lisäämistä ole voitu suorittaa osaksi häkkien puutteessa, osaksi taas on ollut miltei mahdotonta saada eräitä haluttuja lajeja, näiden joukossa maamme edustavimpia muotoja, hirvi, ilves, susi, ahma, joutsen y. m., ja kun tämä joskus on onnistunut, on yhden ainoan eläimen osto niellyt suurimman osan määrärahasta.

Vuoden aikana ostettiin m. m. nenäkarhu, ahmanpentu ja muutamia karhunpentuja. Arvokkaammista lajeista hylje joutui pois kokoelmista. Vuodenvaihteessa oli lukumäärä:

	Laatujen lukumäärä.	Yksilö- lukumäärä.	Arvo, Smk.
Nisäkkäitä	30	105	81,535: —
Lintuja	34	125	19,905: —
Akvarium & Terrarium ..	3	7	850: —
Yhteensä	67	237	102,290: —

Mustikkamaan puisto osoitti vuodesta 1923 lukien suurta kehitystä, joka kaikkesta päättäen on yhä vilkastuva. Niiden etujen johdosta, jotka

kaupunki on myöntänyt Helsingin työväenyhdistykselle tähän puistoon nähden, sekä huomioonottaen kunnan varoin suoritettut tie- ja uimalaitokset kuin myöskin yhdistyksen itsensä toteuttamat alotteet on Mustikkamaasta toisten kansanpuistojen edellä tullut työläisväestön varsinainen kesäoleskelupaikka.

Vuoden kuluessa laitettiin sähkövalaistus pitkin päätienviertä höyrylaivalaiturilta ravintolaan, jonka lisäksi teetettiin pienehköjä korjauksia.

Kunnallisneuvos Henrik Borgströmin puisto, jota tavallisesti sanotaan Turholman puistoksi, oli niinikään joutuisasti kehittymässä, huolimatta siitä seikasta, että se sijaitsee syrjässä ja on höyryveneyhteyksiä vailla. Puistossa kävi sentähden pääasiallisesti vain pyhäisin ja pyhänaattoiltaisain tavallisesti perheitä ja suljettuja seurueita, jotka omilla aluksillaan ovat lähteneet kesä-lämpimällä nauttimaan luonnon kauneudesta ja viiheydestä. Kulosaaren kautta ylläpidettiin soutuveneliikennettä.

Vuoden aikana teetettiin toinen myyntikioski lähelle niittyä, joka sala-ojitettiin, jotta se paremmin täyttäisi tarkoituksensa leikki- ja urheilukentänä.

Turholman lepokoti. Vuoden kuluessa suoritettiin laiturin, jääkellarin ja vartianasunnon perusteelliset korjaustyöt, minkä ohessa päärakennus maalattiin ulkoa.

Luonnonsuojelu. Rahatoimikamarin tekemien päätösten mukaisesti rauhoitettiin eräs Siltavuorenrantakadun varrella kasvava vanha paju sekä eräs kaunis paju Salomoninkadulla; ja kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi annettiin erinäisten tästä aiheutuvien toimenpiteiden suorittaminen. Niinpä edellistä puuta ympäröivä paikka muokattiin ja hiekotettiin sekä varustettiin penkillä ja eräs lähellä oleva, seutua rumentava katos poistettiin, ja toisen puun ympärille laitettiin suojus. Koristeelliset peltitaulut, joissa oli Helsingin kaupungin vaakuna ja kaksikielinen teksti, valmistettiin yleisön tiedottamiseksi rauhoituksesta.

Toivomuksenaan kansanpuistoihin ja eläintarhaan nähden esitti valvoja: että Seurasaarelta mannermaalle johtava silta uudestirakennettaisiin autoliikenteelle soveltuvaksi ja ravintolalle johtava päätie avattaisiin mainintulaiselle liikenteelle;

että Korkeasaarelle laitettaisiin uimahuone vuonna 1916 myrskyssä tuhoutuneen tilalle, että Hylkysaarelle päin oleva hietikko aidattaisiin yleiseksi kylpyläksi sekä näkötorni laitettaisiin kaakkoiselle vuorenhuipulle; pääsymaksua otettaisiin kustannusten peittämiseen ja virvoitusjuomatarjoilu järjestettäisiin pohjakerrokseen;

että Korkeasaaren eläinkokoelmaa varten parina vuonna myönnettäisiin suurempia määrärahoja tarpeellisten eläinasuntojen, kuten metsälintujen-talon, apinatalon, peurakarsinan, ketun- ja sudenhäkkien y. m. laittamiseen;

että Mustikkamaan tiestöä laajennettaisiin ja työ pellon kuntoonlaittamiseksi urheilu- ja juhlakenttätarkoituksiin aloitettaisiin; sekä

että kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoon laitettaisiin yksinkertainen kesäravintola puiston näköalavuorelle.